



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Religiosos ad magnam Dei familiaritatem, & amicitiam fuisse vocatos. Cap
XX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

etiam habent unde se deiciant, & in conspectu paruulorum contemnunt. Deus enim providentissimus iustorum pater, ita illis dona tribuit, ut non omnia in vno eodemque homine in supremo gradu reponat. Et ipse dedit (inquit Paulus) quosdam quidem Apostolos, quosdam autem prophetas, alios vero Evangelistas, alios autem pastores, & doctores; ut scilicet propheta in Apostolis gratiam Apostolatus suspiciant; & Apostoli in prophetis donum prophelandi venerentur. Et sic Evangelistae in pastoribus, & isti in Doctoribus aliquid videant, quo illos se maiores, & praestantiores agnoscant. Et inter ipsos Apostolos, qui primitias spiritus acceperunt, & sanctitatis culmen obtinuerunt, ista fuit donorum ac virtutum prouida distributio pro humilitatis gemma conseruanda. Paulus namque (inquit Beatus Gregorius) cum ceterorum sanctorum sollicitudinem in praedicatione robustius laborando transcendere, & ab elatione se premeret, & vires suas in humilitatis gremio nutrire, crudelitatis suae antiquae non immemor, Apostolorum omnium innocentiam contemplatus, ait: Ego enim sum minimus Apostolorum, qui non sum dignus vocari Apostolus, quia persequutus sum Ecclesiam Dei. Et tamen eorundem Apostolorum primus, quasi accepti principatus oblitus, ac si minus ipse aliquid sciret, in Paulo sapientiam miratur, dicens: Sicut & charissimus frater noster Paulus secundum datam sibi sapientiam, scripsit vobis. Ecce Paulus in Apostolis miratur innocentiam: Ecce Apostolorum princeps miratur in Paulo sapientiam. Quid est hoc, nisi, quod sancti viri dum virtutum consideratione vicissim sibi alios praeferebant, volentia animalia alarum percussione se tangunt, ut eo ad volatum se altius excitent. quo humiliter alter in altero, quod admiretur, videt. Ex hac ergo Domini distributione prouenit, ut in religione pusilli minusque perfecti in quibusdam donis Dei superent sanctiores: quod isti considerantes, illamque eminentiam callentes, non sicut, sed vere, & ex animo se minoribus submitunt, & ac si essent nudi, & egeni, coram illis se ipsos despiciunt.

Sic anima religiosa, casta Christi sponsa, per vios & plateas quarit quem diligit anima sua. Vici enim sunt perfectiores, plateae vero, quae in maiorem tendunt latitudinem, significant imperfectiores: & dum in vtrisque bona, quae habet, perpendit, in eis Christum quarit, & ab illis accipit incrementa virtutum. Vnde Richardus Victorinus. Volunt boni virtutes suas inuicem accendere, & alter ab altero profectus pariter, & humilitatis incitamenta sumere. Vnde contingit, ut dum iste illius patientiam, & ille istius obedientiam, iste illius charitatem, & ille istius munditiam considerat, semper alter ab altero sumat, vnde in bonum crescat. Multum enim ad studium emendationis accinguntur, quando in aliis cernunt bonum, quod ipsi minus habent, & dum inuicem superiores se arbitrantur, & alter alterius bonum reueretur, & diligit, amando illud, suum facit, & se in humilitate custodit. Hanc etiam mutuum iustorum excellentiam in rebus a natura dispositis adumbratam, & delineatam aspiciamus. Ut enim in elementis ignis calore vincit aërem, sed ab eo humiditate vincitur: & aër eadem qualitate excellit aquam, sed ab ea frigiditate excellitur: aqua verò terram frigore superans, a terrae siccitate superatur. Vtque in aliis rebus, aurum praestat ferro valore, & pretio, sed inferius est fortitudine: & homo vniuersis praestantior animantibus, a multis eorum vincitur diuturnitate: ita in iustis ac sanctis, idem

proflus euenire non dubium est. Iste eminet obedientia, ille mansuetudine, vnus gratia contemplationis ornatur, sed imbecillus est, nec valet corpus vigiliis, ieiuniis, & aliis asperitatibus corpus atterere: alius verò vigiliarum & afflictionum corporalium tenax, dono contemplationis caret: Quidam vberimis lachrymis irrigatur, & diuinis consolationibus recreatur, quosdam haustus caelestes experitur, sed sterilis est, nec animarum lucris accommodatus, alter verò qui velut ignis delicta populorum, efficacia verbi, & dono praedicationis absument, semper aret, nec illas est consolationes expertus: Sic anima sua dona consideratione praeteriens, & fratrum suorum virtutes recogitans, illaque, quibus caret, exoptans, se nudam existimat, & de nuditate & paupertate erubescit. Sed, o felix paupertas, o pretiosus despectus, o illustis contemptus, o ignominia glorioza, quae animam in modestia continet, quae sanctorum, & Dei amatorum est propria, quae est vera gloria, & maioris sanctitatis exordium. In me ut nuditas, & ignominia ista, vtinam Dominus anima mea dicat. Et eras nuda, & confusione plena. Nec enim tunc nuda omnino erit, quasi non mundum muliebrem, quo ornetur, comparauerit: sed nuda, quia nondum ad omnem perfectionem sibi concedendam peruenerit, neque confusione afficietur, quasi deformis, sed erubescet, quasi amans, & desiderans Deum suum, & nudam se putans praediderio maiorum bonorum, & quasi aemulans charismata meliora. Haec sunt, o anima mea, alia eximia bona, quae in religioso statu susceperis, desiderabilia profectò super aurum, & lapidè pretiosum multum, & dulciora super mel, & fauum: quod si parua tibi videntur, attende, audi, diligenter considera, & adiciam tibi multò maiora.

Religiosos ad magram Dei familiaritatem.
& amicitiam esse vocatos.

CAPV XX.

Ampliora vitæ religiosa bona in sancto propheta respondentiam praestantiora dona nostri status elucet: iam se nobis ostentant eximia diuini amoris insignia, quae, qui in hoc statu positus meditare perspexerit, maioribus beneficiis se à Domino profectum esse persentiet. Vnum autem est, quod sanctus Ezechiel, illis sequentibus verbis declarat. Et transiui per te, & vidi te. Iam Dominus misericordiae oculis animam viderat, dixerat quippe: Transiens autem per te, vidi te conculcari in sanguine tuo. Quid ergo designat iste nouus aspectus, quo iterum anima à Domino transeunte videtur? An sicut ille aspectus misericordiae fuit, ita iste est aspectus iustitiae? Dominus enim nonnumquam videt ad misericordiam, nonnumquam ad iustitiam. Si non aspiceret ad misericordiam, non esset illam viduam consolatus, quae vnici filij mortem desolebat. At cum vidisset, misericordiam motus super eam, dixit illi: Noli flere. Si non aspiceret ad iustitiam, non cecinisset Moses: Vidit Dominus, & ad iracundiam concitatus est, quia prouocauerunt eum filij sui, & filia. Et sanè aspectus Domini miserentis est. De caelo respexit Dominus, vidit omnes filios hominum, de preparato habitaculo suo respexit super omnes, qui habitant terram. Qui finxit sigillatim corda eorum. Aspectus vero punientis: Dominas de caelo

prospexi

Ephes. 4.
11.Greg. 24.
mor. 6. 6.1. Cor. 1.
9.1. Petr. 3.
15.

Cant. 3. 2.

Richard.
cant. 1. 4.Ezech. 16.
7.Ezech. 16.
8.Luc. 7.
13.Deut. 32.
19.
Psal. 32.
13.

prospexit super filios hominum, vt videat, si est intelligens, aut requirens Deum; Omnes declinauerunt, simul inutiles facti sunt.] Primum aspectum, sanctus propheta illis verbis postulabat. Vide humilitatem meam, & laborem meum, & dimitte vniuersa delicta mea.] Secundum verò alio loco timebat, cum diceret: Auerte faciem tuam à peccatis meis.] Vtrumque autem coniunxit, ita canens: Oculi Domini super iustos, & aures eius in preces eorum: vultus autem Domini super facientes mala, vt perdat de terra memoriam eorum.] Si ergo prius Dominus animam antea viderat aspectu misericordiae; fortè nunc videt aspectu iustitiae. Sed si tunc ad misericordiam te vidit, o anima, quando volutabaris in sanguine tuo, cur non nunc te ad misericordiam videat, quando ornabaris dono suo? Si te aspexit oculo miserationis peccatis foedatam, & vitiiis compeditam, cur non te aspiciat eodem miserationis oculo, puritate cordis expolitam, & decore humilitatis exornatam?

Quod est igitur istorum duorum aspectuum discrimen, nisi quòd ille misericordiae, iste autem non cuiusque, sed eximia cuiusdam misericordiae fuit? Denique vidi te, & ecce tempus tuum, tempus amantium.] In his enim duobus aspectibus Dei, duas mihi vocationes depictas esse video, alteram, qua anima vocata fuit ad religionem: alteram, qua vocata fuit ad perfectionem. Illa vocatur, vt sit serua; ista, vt sit amica. Illa vocatur, vt timeat; ista, vt amet. Illa, vt desinat peccata; ista, vt à peccatis lota in virtutum possessione congaudeat. Illa admittitur in domum Domini, hac extollitur ad familiaritatem Domini, illa concipit bonae vitae desideria; ista arripit perfectae vitae & sanctitatis consilia. Nam illi qui saeculum à se ablegare disponunt, non statim desideria perfectionis concipiunt, nec toto conatu, vt ad perfectionem capessendam necessarium est, iter virtutum arripiunt. Quemadmodum enim in naturae operibus, Deus ab imperfecto ad perfectum, non imbecillitatis sed suauitatis causa, procedit. Vnde, prius orbem, ex nihilo fecit; postea sex dierum spacio distinxit, & ornauit: & prius legem naturae tulit, qua hominibus sui cultus rudimenta tribueret; deinde legem scriptam, qua timorem, & reuerentiam doceret: Et tandem legem gratiae, cuius praesidio in amore & desiderio sanctitatis erudiret. Ita in vocatione animae pedetentim progrediens; primò eam ablaetat, & ab amore rerum terrenarum abducit; & hoc fecit, cum vidit eam conculcatam in sanguine suo, & dixit illi; Viues;] quod misericordiae fuit: postea verò solido pane caelestium desideriorum refecit, & ad perfectionem extulit, cum vidit eam, & ecce tempus eius, tempus amantium.]

Et hoc est non cuiusque misericordiae opus: sed magnae, & ineffabilis misericordiae: quam regius propheta cupiebat, dicens: Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam tuam. Iam communem misericordiam acceperat, cum fleuit, cum peccata sua abominatus est, cum statum inimici deseruit, cum dicenti sibi: Peccaui Domino, responsum est ex ore Dei; Transiit quoque Dominus peccatum tuum.] Sed magnam misericordiam nondum fuerat consequutus, vt scilicet in pristinum familiaritatis gradum à Domino admitteretur, & in fastigium sanctitatis perditae attolleretur: Ideò magnam postulat misericordiam, & qui iam lotus erat, amplius lauare appetit. Amplius (inquit) lana me ab iniquitate mea] vt omnino mundatus, iterum in virum secundum cor Dei, in virum scilicet, perfectum euadat. Quid amplius quæris, o David (ait

A) Chrysostomus, istud sancti regis desiderium insinuans) perseuera gratias agens, indefinenter glorifica, quia ablatum est peccatum tuum. Sed volo (inquit) cicatricem extenuare, ablatum est vulnus, volo & pulchritudinem recipere.] Fuit ergo misericordiae Dei, quòd David tot peccata, adulterij causa perpetrata, dimisit, sed ad magnam misericordiam pertinuit, ita lapsus erexit, vt nec signum casus, nec cicatricis vestigium permaneret. Ad magnam misericordiam pertinuit, seruum rebellem, qui regnum Domini insolenter inuaserat, iterum in pristinam amicitiam admittere, & in antiquam familiaritatem reuocare.

B) Aspicit itaque Deus iterum animam religiosam magnae misericordiae oculis, cum ei desideria sanctitatis, & subsidia potentissima assequenda perfectionis instillat, ita vt dicere ei possit, non vt antea: Vidi te conculcari in sanguine tuo,] sed: Ecce tempus tuum, tempus amantium.] Sed istos duos aspectus Domini exquisitiùs aperiantur, vt quanta sit in religione comoditas diuinæ familiaritatis pādatur. Principiò quidem aspicit Deus animam, quam ad se vocare disposuit, & adducit eam, vel per seipsum tantum secretissima inspiratione tangens (vt pulchrè explicat Calsianus) vel adiuncto etiam hominum ministerio, eorum aut verbis, aut exemplis alliciens; vel tandem laboribus, tribulationibus, & flagellis, intrare compellens. Exit illa stupens, & tremens, quia ad quantas delicias vocetur, prorsus ignorat, putat se ad exilium, ad tristitiam, ad labores immensos impelli; sed, o bone Deus, quàm alium statum rerum inuenit, quàm ipsa existimat. Illa castissima Ruth, quæ genealogiae Domini meruit adscribi, cum quanto timore patriam deseruit, & cum socru sua Noemi in terram sibi ignotam, ac extraneam perrexit: Quàm seipsum cogit, quantam vim infert, vt dicat foetui: Quæ terra morientem susceperit, in ea moriar.] ibiq; locum accipiam sepulturae? Hæc mihi faciat Dominus, & hæc addat, si nõ sola mors me & te separauerit. Nihil nisi mortem videt, nihil nisi locum sepulturae considerat, nihil nisi consortium tristes & desolatæ viduæ meditatur. At cum minus putabat, venit in Bethleem, in domum panis, inuenit sponsum, reperit maritum, cui confidenter diceret, Ego sum Ruth ancilla tua, expæde palliũ tuum super famulam tuam, quia propinquus es.] Reperit, qui se benediceret, quia nõ fuit secuta iuuenes pauperes, sine diuites; sed ei adhæsit, à quo, primò sex modios hordei, deinde amantissimum filium suscepit. Et quæ inter suos erat vidua, & sterilis, inter extraneos, & fecunda, & maritata sine spe talis successus, euasit.

O anima mea, vide in hac historia tui euentus imaginem, tuæ sortis felicitatem! Quantum timuisti patriam solum relinquere, parentes fratres, & cognatos deserere, rebus temporalibus valedicere: Iam tamen primo aspectu Domini permota; & vocatione animata, ausa es vitam mutare, nouum statum assumere. Sequuta es Deum tuum tanto metui, ac si herum seuerissimum sequereris, illud discipuli increduli intra temetipsam inculcās: Eamus & nos, & moriamur cum eo;] Ad carcerem, (vt tibi quidem videbatur) trahebaris, ad exilium mittebaris, ad mortem ipsam terribile ducebaris. Quis enim carcer mundano homini terribior, quàm se intra angustiæ cellæ ambitum includere? Quod exilium infelicius, quàm dulcissimorum parentum consortio, & charissimorum fratrum, propinquorum, & amicorum aspectu priuari? Quæ mors terribilior, quàm omnia mundana linquere, sensus ab vniuersis deliciis ab-

trahere,

Psal. 13.

Psal. 9.

Psal. 50.

Psal. 33.

Ezech. 16.

Psal. 50.

2. Reg. 12. 14.

Psal. 50.

4. Chryf. hom. 2. in psal. 50.

Calsian. col. 3. c. 4.

Ruth. 1. 17.

Ruth. 3. 9.

Joan. 11. 16.

16.

16.

32.

Ruth. 1.

Osee. 3. 2.

Orig. hom. 12. in Genes.

Matt. 19. 17.

Cassian. Col.

trahere, proprias volúntates exuere? Dicebas tamen vocanti Deo, magno timore concussa: Hæc faciat mihi Dominus, & hæc addat, si non sola mors me, & te separauerit.] Viciisti sensum tuum, sequuta es Deum tuum, ingressa es monasterij carcerem, locú exilij, vt ibi, aut vitam tristissimam, aut mortem amarissimam expectares: Et, ô anima, quàm insperata fors tibi obtigit. Inuenisti enim non carcerem, sed aulam regiã, omnibus opibus, ac deliciis instructam, planè Bethlechem domum panis, in qua referata es pane consolationú cælestium, quibus voluptates sæculi comparata, vilissima, & fordidissima, & abominabiles reputantur. Inuenisti non herum implacabilem, qui te opprimeret operibus luti, & lateris, sed patrem amabilem, qui te laudaret, & intra cõscientiæ secreta, incredili suauitate diceret: Benedicte es filia, quia priorem misericordiam, qua tibi per baptismum consulisti, hac, qua mundum deseris, posteriore superasti,] & quia non es sequuta iuuenes panperes, siue diuites, insipientes scilicet, & pueriles cogitationes, quæ te, aut metu paupertatis, & miseriarum ab hoc statu abripebant, aut more diuitiarum, & delectationum infestabant. Inuenisti sponsum qui sex modios hordei tibi liberaliter daret, imò & qui quiddecim argenteis, vt est apud Oseam, & coro hordei, & dimidio coro hordei sibi te in vxorem cõmeret. Nam argento verborum, & inspirationum suarum, & hordeo timoris, & donorum, quæ incipientibus erogantur (hordeum enim Deus, vt inquit Origenes, imperitionibus, & animalibus parat, amoris tritico interim suo tempore reseruato) te sibi in sponsam adiunxit. Inuenisti tandem virum, ex quo filium Obed, id est, seruum suscipetes, & cor Deo subditum, & legi eius subiectum, mandatisque eius obediens comparares. Reperisti sanè regem potentissimum, simul & benignissimum, qui iterum transiens per te, & videns te, traheret, non in locum horrois, sed in terram promissionis, in paradysum voluptatis, in cubile amicissimum, in tempus amantium. In quo non timore penarum coacta, sed pulchritudine virtutis accensa, amoréque Domini illecta, & vias mandatorum cureres, & semitas consiliorum ingredereris.

Hoc ergo magnum Dei beneficium est, & omnibus votis suscipiendum, quod Dominus ad vitam religiosam nos vocans, vocauit in locum amicorú, & in tempus amantium. Hoc enim vita sæcularis à vita religiosa seceratur, quod illa est locus seruorum, & tempus, quod in ea transigitur, ex natura status, est tempus eorum, qui timent, ista verò est locus amicorú, & tempus in ea insamptú, est tépus eorum qui amant. Iuueni namq; sæculari, qui necdú sæculo renunciare disposuit, dictum est tantum, vt vitam æternam assequatur; Serua mandata.] Eidem tamen maiora meditantí, & altiorém statum appetenti, cõsilia adiecta sunt Si vis (inquit) perfectus esse, vade, & vende omnia, quæ habes, & da pauperibus, & veni, sequere me.] Vitæ ergo sæculari præcepta proponuntur; religiose, consilia. Non quod illa aliqua consilia non seruet; nã & eleemosynæ, & orationes assidue, & alia huiusmodi; sæpe eadunt sub consilio; sed quod perfectissimorum consiliorum, nempe dimissionis rerum, abdicationis propriæ voluntatis, & castitatis perpetuæ, voto firmatæ, expertis sit. Nec quod ista à præceptis sit libera; sed quod præceptorú obseruationi consilia illa perfectissima adiciat. Iusti enim (vt Cassianus ait) quibus lex non est posita, sic probantur non esse sub lege, vt iustitias legis, non solum implere, verùm etiam superare contendant sicque deuotio eorum legali maior imperio,

A qua obseruantiam cumulans præceptorum voluntaria addat ad debita.] Hoc autem est vitam sæculari esse seruorum, religiosam verò, amicorum, & tempus illius esse tempus timentium, istius verò esse tempus amantium. An non serui sunt, & timentes, quibus hoc tantum datur elogium? Cùm feceritis omnia, quæ præcepta sunt vobis, dicitis, Serui inutiles somus, quod debuimus facere, fecimus.] Ac si dicat (inquit Bernardus) si solis contenti estis præceptis, & traditionibus impositæ legis, & non sponte etiam perfectionibus vos consilij & suasionibus mancipatis, liberi quidem estis à debito, non tamen pro merito gloriosi, euasistis penam, sed nõ acquiuisistis coronã.] Illam intellige, quæ perfectis, & omnia relinquuntibus tribuitur. An non amici sunt, & amates, qui non præcepto compulsi, sed amore Domini incitati, multa offerunt Domino non debita obsequia, quorú operatione capaces reddunt diuinæ familiaritatis, & secretorum cælestium, vt sic merito possint audire: Vos autem dixi amicos, quia omnia quæcumq; audiui à Patre meo, & non feci vobis?] Præceptum (inquit Ambrosius) in subditos fertur, consilium amicis datur.] Hi ergo, qui sub consilijs Euangelicis viuunt, qui solam maiorem Dei gloriam inspicientes, cõsilia cõstudij, amici sunt, itatum habent amicorum, vitam amantium.

C Ilte igitur est status religionis, status amantium, in quo docemur famulari Domino, non timore penæ, vt serui, nec mercedis intuitu, vt mercenarij; sed vt filij charissimi, amoris obtentu. Hic non operamur tantum, quod debemus, sed quod possumus, non curamus obligationem implere: sed possibilitati satisfacere, non vt dicatur nobis, fac quod tenes sed ne aspices ad ea, quæ non potes, non vt calcaria adhibeantur, sed vt stratum nobis iniiciatur. Hic veluti amatores fideles laboramus semper Deû cogitare, Deum concupiscere, Deum loqui, Deum in omnibus operibus queritare. Non hic cogitationes perniciose, imò non otiose, & inutiles, sed sanctæ, proficue, & cælestes admittuntur. Non desideria inania rerum temporalium, sed vtilia rerum supernarum excipiuntur. Non verba iocularia, & detractoria, sed seria, & plena sapientiæ locum inueniunt. Si quis aliquod verbum sæculare, aut minus circumscriptum in medium profert, conuincitur ab omnibus, diiudicatur ab omnibus, non deest qui sermonem illum prædicat, & aut vtilem de Deo, quem amamus, iam inceptum continuet, aut nondum ceptum ingerat. Opera vniuersa in hoc tendunt, vt Domino placeamus, eumque propitiû, & benignum inueniamus.

D Quod si amantium est cupere amati præsentiam, eiuque dulcissimo aspectu frui, hic est veluti religiosa vitæ scopus, & finis, Dei iugem præsentiam inquirere, ad eam omnibus votis aspirare. O quoties anima verè religiosa, tamquam verè, & ex corde amans, illud sancti Davidis inculcat: Exquisiuit te facies mea, faciem tuam, Domine, requiram.] Et illud: Ostende faciem tuam, & salui erimus.] Et rursus alibi: Illumina faciem tuam super seruum tuum.] Faciei conspectum petit, nec istud præsumptionis est, sed amoris. Licet enim sciat dictum esse à Domino: Non videbit me homo, & viuêt,] non tamen aliquid aduersus hoc decretum se existimat postulare, cum iam mundo sit mortua, curisque sæcularibus minimè viuat. Petit itaque ostensionem diuinæ faciei, & audet cum Moyse dicere: Si inueni gratiam in cõspectu tuo, ostende mihi faciem tuã, vt sciam te, & inueniam gratiam ante oculos tuos.] Hoc sine dubio amantium est, & magni amoris in-

Luc. 17. 10. Bern. lib. de præcepto, & di. sponsatio. ne.

Ioan. 15. 15. Ambr. lib. de viduis.

Psal. 26 8. Psal. 79. 8.

Psal. 30 17. Exod. 33. 20.

Ibid. 13.

dicium

dicium. Nec tantum anima mundi rebus exuta videre appetit, sed etiam videri a Domino concupiscit. Quid enim videri non cupiat, quae in se innumerabilia Dei dona experitur, quibus oculis diuinis placeat, odium leuissimum, etiam peccatorum, possessionem virtutum, desideria sanctitatis? In quam sententiam pulchre Richardus. Sed forte haec Dei sponsa, haec Dei dilecta videre cupiebat, videri refugiebat. Et vbi est quod & alibi clamabat: Quando veniam, & apparebo ante faciem Dei? O quantum amor, quanta fiducia! Amor, inquam, pulchritudinis diuinae fiducia formae, non alienae, sed propriae. Tantus amor, vt dicat: Defecit in salutem tuam anima mea, & in verbum tuum semper speraui. [Et alibi affirmat, dicens, quia defecit spiritus meus.] Tanta praeterea formositate internae fiducia erat, vt omnino impossibile credat, vt videatur, & non diligatur. Sic ille. Cupit ergo anima in hoc statu, tamquam amatrix praesentiam Dei, cupit etiam & ipso perfrui, ad hoc ergo carnales voluptates abiecit, vt caelestes, & diuinas acciperet, ad hoc mundi complexus ablegauit, vt Dei complexus experiretur, ad hoc desideria rerum temporalium extinxit, vt sponsi dulcissimi desiderii arderet. Haec anima amans (vt inquit Bernardus) votis fertur, trahitur desideris, dissimulat merita, maiestati oculos claudit, operit voluptati, ponens in salutari, fiducialiter agens in eo. Intrepida denique & inuerecunda reuocat verbum, & cum fiducia repetit delicias suas, solita libertate vocans, non Dominum, sed delectum. Merito igitur, o anima religiosa, dictum est tibi a Domino: Vidi te, & ecce tempus tuum, tempus amantium. Quoniam in statum amantium euecta es, in domum diuini amoris adducta, ad exercitationem amorum vocata, ad delicias purissimi amoris illata. si tamen post victas concupiscentias tuas, nouisti ingredi intra te, & sanctis cogitationibus ac desideris occupari.

De protectione Dei erga religiosos, & quibus rationibus cognoscatur.

CAPVT XXI.

MAGNUM quidem bonum est vitam religiosam colentes tempus amantium fuisse sortitos, & a statu feruorum, in statum, non tantum amicum, verum etiam amicissimorum fuisse translatos, sed non est minus donum Dei, quod statim ipse Dominus per nostrum prophetam commemorat, scilicet, diuina erga nostrum statum protectio. Cuius iure optimo post statum amantium mentio habita est, quoniam ea, quae impense amamus, maiori cura ac diligentia custodire, atque defendere conueuimus. Expandi (inquit) amictum meum super te, & operui ignominiam tuam. Hic amictus Domini expansus, anima nuditatem & ignominiam operiens, eximiam quandam prouidentiam religiosorum, nec non specialem protectionem designat. Licet enim Deus omnium rerum habeat prouidentiam, adeo, vt dicat: Nonne duo pastores esse videntur, & vnus ex illis non cadet super terram sine Patre vestro? Habet tamen multo maiorem, magisque specialem eorum quos ad se vocauit, & in hunc statum amantium adduxit. Hos amictu suo cooperit, quo ipse amicitur, illo scilicet, cuius meminit propheta regius, cum ait: Confessionem, & decorem induisti, amictus lumine sicut vestimento.

A Nonne hic Dei amictus est sua maiestas, atque potentia, qua laudabilis & gloriosus est? Sed hac illos mirabiliter tegit, quos in suam domum, nempe religionem euocauit. Quemadmodum enim rei, qui delictorum causa ad Ecclesiam confugiunt, ciuilibus & Ecclesiasticis legibus statutibus, Dei reuerentia proteguntur, ne a iudicibus capiantur, & suorum delictorum poenas exoluant: ita ad vitam religiosam euolantes, hac Dei maiestate protecti sunt, ne a demonibus, tentationum nexibus irretiantur, sed ab aeterno carcere reddantur immunes.

B Sed ex sententia Beati Gregorij, hic Dei amictus, nihil aliud est quam Angelorum Sanctorumque custodia. Ipse (inquit) speciosus induit vestibus, quia Sanctorum Angelorum choros, quos condidit, in usum sui decoris assumpsit, & veluti quamdam vestem gloriosam sibi Ecclesiam exhibet, non habetom rugam, aut maculam. Vnde ei per prophetam dicitur: Confessionem, & decorem induisti, amictus lumine sicut vestimento. Hic quippe confessionem induit, illic decorem, quia quos hic per poenitentiam contentes fecerit, illic fulgentes per decorem iustitiae ostendit. Hoc autem amictu animam religiosam Deus cooperit, quia sanctorum, & perfectorum, inter quos hac anima viuit, exemplis, & orationibus defenditur, & Angelorum, quorum vitam imitatur, viribus ac potentia fulcitur. Expandit ergo Dominus amictum super illam, cuius imbecillitate, sua maiestate & potentia sustentat, cuius ignorantiam sanctorum vita ac moribus informat, cuius proteruiam Angelorum consiliis emollit.

C Videamus tamen, quam sit status religiosus a diuina potestate, & ab Angelorum cuneis protectus. Hoc quidem ostendit ipius loci natura. Est enim religio veluti specula, ex qua quid hostes virtutis moliantur spectamus. Est locus eminens, vnde mundi laruas, saeculi personas, & malorum tragedias inspicimus. Est portus, ad quem a tempestate passionum nostrarum confugimus. Est nidus nos libenter excipiens, & ab aucupibus defendens, de quibus ait Ieremias: Quia inuenti sunt in populo meo impij insidiantes, quasi aucupes laqueos ponentes, & pedicas ad capiendos viros. Quis autem non videat haec omnia defensionem maximam praese ferre, requiem promittere, securitatem designare?

D Est religio tabernaculum a Deo structum, quod vt est apud Isaiam: Erit nobis in vmbraculum diei ab aestu, & in securitatem & absconsonem a turbine, & a pluuia. In eo enim ab aestu cupiditatum liberamur, & a turbine tentationum, & pluuia distractionum abscondimur, quae domum cordis paulatim euertunt, ita vt nec vestigium quidem pacis, & tranquillitatis relinquat. Est religio cubiculum summi principis Christi, in quod nos infirmos, & imbecillos recipit, vt ab inimicis nostris tutos incolumesque custodiat. De quo regius propheta canit: Abscondes eos in abscondito faciei tuae, a conturbatione hominum. Sumus quippe absconditi in facie Dei, dum in eius conclauis habitamus, & in eius praesentia, & coram ipsius oculis vitam actionesque traducimus. Est tandem religio ciuitas refugij, in qua non tantum securi viuimus, & nec eorum iniuriam quos laesimus, nec a iudice poenas illatas timeamus, verum etiam alios protegimus, & ab ira diuina, nostra oratione defendimus. Ciuitates enim refugij, in quibus religiosi coetus signati sunt. Leuitis, id est, fugientibus a saeculo, datae sunt, vt & ipsi securi in eis vitam degant, & aduenientibus securitatem impertiantur. Recte enim (vt inquit Ambrosius) fugaces fugacibus commedauit

E

Richardus in Psal. 118.

Psal. 41.

Psal. 118.

Psal. 142.

Bern. ser. 74. in cant.

Greg. lib. 3. in Job 67.

Psal. 103.

Ierem. 5. 26.

Isa. 4. 6.

Psal. 30. 21.

Amb. lib. de fuga saeculi c. 2.

7. b. di. 10. 5. lib. 41.

26

79.

80

83.

13.